

Zablode bivše predsednice vlade

DR. PETER GLAVIC

Mag. Alenka Bratušek je v Večeru objavila analizo pod naslovom Koga žuli DUTB. Drži, da so banke v večinski državni lasti precej lahko-miselno odobravalе kratkoročne kredite podjetjem kot "kapital" in posameznikom za dolgoročne prevzeme podjetij. Vendar je bila v NKBM večina teh kreditov dobro zavarovana. Državna politika do domačih vlagateljev na kapitalskem trgu je bila katastrofalna. Država vsakih nekaj let razglasi nekakšne izredne razmere in potem uniči investicijske družbe, sklade in sredstva malih vlagateljev. Uničevanje pravno podpre pravosodni sistem. Delnic potem noče nihče več kupovati, vsi se jih skušajo znebiti in cene strmoglavijo. Zavarovanja za posojila ne ustrezajo več in podjetja propadajo. Posledica uničevanja naložb je beg slovenskega kapitala v tujino in v tuje banke ter s tem ustvarjanje novih delovnih mest v drugih državah, ne v Sloveniji. Ko so vsi svetovni indeksi že davno presegli vrednosti pred krizo, je slovenski dosegel komaj četrtino vrednosti iz leta 2007.

V Sloveniji je bila kriza posebno močna, ker je bilo razmerje med dolgovim podjetjem in lastniškim kapitalom (finančni vzvod) izredno visoko. Kapitala v krizi ni treba izplačati, dolgove pa je treba pospešeno vračati, zlasti tujim bankam. Pomanjkanje kapitala v podjetjih je posledica zgoraj omenjenih razlastitev državljanov in vlagateljev - Slovenci imamo v vzajemnih skladih samo pet odstotkov bruto domačega proizvoda (BDP), Nemci 40, ZDA pa 78. Celo hrvaški vzajemni in pokojninski skladi kupujejo naša podjetja. Naši skladi imajo premalo kapitala in še t. je v tujini, razprodaje naših podjetij za njih niso strateška naložba. In tak miselnost so imele vse naše vlade.

Bivša predsednica vlade pravilno piše o dvomljivosti kakovosti Zakona o ukrepih za krepitve stabilnosti bank (ZUKSB), sprejetem v letu 2012, in o ustanovitvi Družbe za upravljanje terjatev bank (DUTB ali slabi banki).

Trdi, da v časovni stiski ni imela druge izbire kot ostati pri slabi banki. Junija 2013 je s koalicijo voljnih sprejela sklep o "odtujitvi" 15 podjetij med njimi tudi NKBM. Vse več kot mesec dni pred izdajo sporočila Evropske komisije (o uporabi pravil c državni pomoči). Sporočilo ni bilo obvezno in ga je vlada upoštevala po svojem preudarku. Izpolnila je želje evropskega in ameriškega velekapitala, da razlasti delničarje in imetnike podrejenih obveznic bank v večinski državni lasti in jih "podari" tujcem.

Sprejela je zahteve EU, da morajo sanirane banke znižati bilančno aktivo za tretjino, dvigniti obrestne mere za kredite na deset odstotkov (ko so v drugih članicah EU padle na dva odstotka), zapreti četrtino poslovalnic. To pa je bila res pomoč - Evropske komisije tujim bankam v Sloveniji, uničevanje domačih bank in zniževanje njihove prodajne cene. Ko so se nemške in francoske banke zakreditirale v Grčiji, na takšne zahteve in razlastitve delničarjev ni nihče pomislil, temveč so dolg prevladali na države EU (tudi na Slovenijo).

Nobena od držav v krizi ni uničila premoženja malih vlagateljev. Tega tudi v prihodnosti ne bodo delali, saj bi si s tem uničili lasten gospodarski razvoj. Avstrijci so se celo pri resnično negativnem kapitalu državne banke Hypo uprli zahtevi, da bi razlastili imetnike podrejenih obveznic. Julija 2015 je avstrijsko ustavno sodišče odločilo, da je bila razlastitev podrejenih obveznic protiustavna. Kapital naših bank pa je bil pozitiven.

Bivša predsednica se izgovarja na možnosti stečaja kar petih bank hkrati! Sistemske banke na evrskem območju gredo v stečaj le, če tako odloči ECB, kar se je v vsej zgodovini evra zgodilo le enkrat - marca 2013, ko je v stečaj poslala drugo največjo ciprsko banko, ki je imela negativen kapital v višini kar 4,2 milijarde evrov (po mednarodnih računovodskih standardih, ne na podlagi cenitev po tajni metodologiji). NKBM je 30. septembra 2013 imela kapital-

sko ustreznost 8,39 odstotka, več od zahtevanih šestih odstotkov v času krize. Banka Slovenije in vlada sta bilance bank ob razlastitvi decembra 2013 prikrili in jih nista hoteli objaviti. Vendar vsi izračuni kažejo, da je NKBM takrat z upoštevanjem rezervacij in zavarovanj imela blizu 600 milijonov evrov kapitala.

Februarja 2015 so bila v Financah objavljena pričevanja vira iz Banke Slovenije: "Najhujši so izračuni kapitala, s katerimi se utemeljuje izbris. Naši se tega lotevajo po bližnjicah - z lažmi in potvorbami!" Na primeru NLB je povedal, da je bil po vrednotenju družbe Roland Berger kapital banke poleti 2013 pozitiven, kot je za vse sanirane banke trdil tudi direktor Združenja bank Slovenije dr. France Arhar.

Ob pozitivnem kapitalu seveda ne bi smeli izbrisati delnic in podrejenih obveznic. Ker pa je naša vlada Bruslju skrivoma obljubila, da bodo delnice in podrejene obveznice izbrisane, so naročili novo vrednotenje, tokrat pri svetovalnih družbah Deloitte in Ernst&Young, ki nista bili obvezani uporabljati mednarodnih računovodskih standardov, ampak sta uporabili veliko razvrednotenje zavarovanj za kredite pred njihovim prenosom na DUTB. V priloženi izjavi nista prevzeli nobene odgovornosti za zavajajoče rezultate in za izgube, ki bi jih lahko povzročili tretjim osebam. Odločba Banke Slovenije iz decembra 2013 o izrednih ukrepih je bila zato zavajajoča in utemeljitev lažna. Temeljila je na stresnih testih, v katerih je bila neugodna varianta ocenjena na osnovi izmišljenih podatkov, z enoodstotno verjetnostjo. Tako so npr. v obdobju 2013-2015 predvideli skupni padec BDP -9,5 odstotka, Slovenija pa bo v tem obdobju zabeležila rast +4,5 odstotka! Namerno napačne so bile tudi druge napovedi. Optimistične variante ni bilo, enoodstotne verjetnosti niso uravnotežili z verjetnostmi drugih scenarijev. Banka Slovenije je ravnala, kot da so izgube že nastale, v resnici je šlo za nerealno oceno domnevnih, bodočih izgub banke v tem obdobju.

Izgube je Banka Slovenije ustvarila z močno podcenjenim prenosom dobrih zavarovanj za "slabe" kredite na DUTB, npr. Pivovarne Laško, Radenske, Letrike, kar je bil očiten namen ustanovitve slabe banke. DUTB je podcenjeno premoženje v letu 2014 prodajala in je kljub visokim plačam, svetovalnim pogodbam, nakazilom v tujino in vse večjemu številu zaposlenih dosegla 35 milijonov evrov dobička. Samo uprave bank bi se lahko pritožile na odločbo Banke Slovenije o izbrisu delnic in podrejenih obveznic. Vendar so jim bili njihovi stolčki pomembnejši od sto tisoč oropanih državljanov. Edinole upravi Banke Celje in Gorenjske banke sta se uprli. Banka Slovenije je zato zamenjala predsednika in člana uprave Gorenjske banke, predsednik Banke Celje je moral odstopiti in je kmalu nato naredil samomor. Banko Celje so kljub uspešnemu poslovanju v letu 2014 podržavili leto dni kasneje. Z izbrisom podrejenih obveznic je njen kapital postal krepko pozitiven, zato metodologija in izračuni izmišljene primanjkljaja ne smejo priti v javnost. Gorenjsko banko bi lastniki morali po nestrokovnih pregledih decembra 2013 dokapitalizirati s 328 milijoni evrov. Zaradi utemeljene pritožbe in uspešnega poslovanja je Banka Slovenije začela na tiho zniževati zahtevo po dokapitalizaciji, na 13 milijonov evrov junija 2015. Če država ne bi posegala v NKBM, bi bilo danes v njej podobno. Poleg tega bi v domači lasti ostala vrsta podjetij,

ki so bila prodana tujcem ali so šla v stečaj.

Po podatkih OECD (Ekonomskega pregleda - Slovenija, maj 2015) so se slabi krediti decembra 2013 znižali z 18 odstotkov na le 13 odstotkov in v letu 2014 ponovno zrasli na 16 odstotkov. Dokapitalizacija bank ni vplivala na nadaljnje padanje vsote vseh kreditov gospodarstvu. Po tej analizi je Slovenija v vrhu članic po kapitalu bank in na dnu po posojilih podjetjem. Obrestne mere so bistveno višje kot v drugih članicah. Na vrhu je tudi po razmerju dolga - kapital. Po analizah Svetovnega gospodarskega foruma smo po razvitosti finančnega trga na 133. mestu od 144 držav. Kje torej bivša predsednica vidi uspeh kraje premoženja sto tisoč malim vlagateljem? Državi je povečala dolg in proračunu nakopala visoke obresti za nezamenljiva posojila ameriškega kapitala.

*Kje torej
Bratuškova
vidi uspeh kraje
premoženja
sto tisoč malim
vlagateljem?*

EKONOMIST, CIVILNA INICIATIVA
MALIH DELNIČARJEV
PROTI PRODAJI NKBM

